

POLICIJA I SIGURNOST

Pravila uređivanja u časopisu Policija i sigurnost

Pridržavanje etičkih i profesionalnih načela u izdavaštvu znanstvenog časopisa važno je za uspješan znanstveni rad i za razvoj znanosti. Pravilima se utvrđuju opće etičke i stručne smjernice sa svrhom promicanja odgovornog i etički utemeljenog djelovanja sudionika u uredničkim poslovima časopisa Policija i sigurnost, u skladu s najvišim standardima znanstvenog i stručnog rada. Pravila i načela u izdavaštvu potiču odgovorno obavljanje znanstvenog, stručnog i nastavnog rada u visokoškolskom obrazovanju.

U časopisu nastoje se osigurati najviši standardi etičnog ponašanja u svim fazama uređivanja i objavljivanja. Pritom se slijede smjernice za najbolju praksu u smislu etičkih očekivanja, povreda etičkih standarda i mjera protiv neetičnog ponašanja. Podržavajući kriterije društveno funkcionalnog znanstvenog dijaloga u području kriminalistike i javne sigurnosti, časopis je konstitutivni subjekt razvoja nacionalne i regionalne svijesti o potrebi znanstvenih istraživanja. Pri sastavljanju ovih pravila i načela, uredništvo se koristilo relevantnim međunarodnim i nacionalnim dokumentima s uključenim najvišim standardima profesionalnosti i etike u izdavaštvu, smjernicama i preporukama udrugica urednika, etičkih odbora, smjernicama najbolje prakse, kodeksima ponašanja i drugim standardima. U svim područjima uključene su preporuke Povjerenstva za izdavačku etiku (engl. *Committee on Publication Ethics, COPE*). Uredništvo časopisa može izravno primjenjivati nove standarde navedenih tijela.

Pisanje i objavljivanje znanstvenih članaka je jedna od osnovnih aktivnosti znanstvenika i nastavnika. Nastavnici Veleučilišta u tom procesu sudjeluju kao autori, recenzenti ili članovi uredništva.

I. AUTORI ZNANSTVENIH ČLANAKA

1. Autori znanstvenih članaka dužni su obavljati znanstvena istraživanja u skladu s etičkim i profesionalnim načelima i pravilima, točno prikazati korištene metode, dobivene rezultate te relevantnu znanstvenu literaturu i raspraviti značenje vlastitog istraživanja na objektivan način. Autori moraju svoj rad predstaviti u skladu s prihvaćenim načinom izrade znanstvenih i stručnih radova te predstaviti rezultate na dovoljno detaljan i nedvosmislen način.
2. Autori trebaju pisati znanstvene članke kako bi se osigurala jasnoća i točnost podataka. Autori znanstvenih radova moraju rezultate i znanstveni doprinos svojeg rada prikazati točno i objektivno. Rad mora biti detaljan i potkrijepljen odgovarajućom literaturom. Izvorni znanstveni članci su temeljno sredstvo razmjene ideja i podataka u znanstvenoj

zajednici. Znanstveni članci moraju biti oblikovani, strukturirani i pisani tako da se mogućnost pogrešnih tumačenja svede na najmanju moguću mjeru.

3. Autori članaka dužni su se pridržavati Uputa za autore. Ako je to potrebno, autori mogu zatražiti pomoć odgovarajućih stručnih osoba (npr. prevoditelja, lektora) pri pisanju inačice rukopisa koju namjeravaju prijaviti u časopis.
4. Autori moraju prilikom prijave rukopisa za časopis dati izjavu da je članak izvorno djelo, da imaju suglasnost svih suautora, da rukopis nije istodobno poslan na procjenu u drugi časopis i da prihvaćaju odgovornost za rad. Izvornost se osobito odnosi na sadržaj rada, hipotezu, metode i podatke prikupljene istraživanjem.
5. Uredništvo potiče potencijalne autore da prvu formalnu publikaciju svojih rezultata novih istraživanja publiciraju kao recenzirani članak u znanstvenom časopisu Policija i sigurnost. Postupkom recenziranja rukopisa znanstvenih radova nastoji se osigurati objektivna evaluacija rada čime se ostvaruje pozitivna uloga za časopis, autora i čitatelje. Posljedice postupka recenzije mogu biti sugestije o potrebi promjena izvornog rukopisa, u rasponu od manjih izmjena koje nisu uvjet objavljivanja do potrebe velikih izmjena koje su uvjet objave članka.
6. Autorstvo se mora temeljiti na značajnom intelektualnom doprinosu i dovoljnoj mjeri sudjelovanja u istraživanju ili izradi rukopisa. Autor članka (engl. *author*) može biti osoba koja ispunjava sljedeće kriterije: značajan doprinos u osmišljavanju koncepcije, istraživanja, analize ili interpretacije podataka, sudjelovanje u pisanju članka ili izmjenama, odobrenje na završnu inačicu rada koja se šalje u časopis i prihvatanje odgovornosti za sve dijelove rada u smislu točnosti i cjelovitosti. Osobe koje ne ispunjavaju navedene kriterije mogu biti navedeni u bilješci za zahvale kao suradnici u istraživanju (engl. *contributor*).
7. Popis suautora predstavlja osobe koje su odgovorne za sadržaj i kojima se mogu uputiti detaljnija pitanja vezana za znanstveno istraživanje. Pružanje i osiguravanje materijala potrebnih za provedbu istraživanja ili provedba drugih pomoćnih aktivnosti nije opravdan razlog za uključivanje pojedinih osoba među autore.
8. U slučaju sudjelovanja više suautora, isti se navode slijedom značajnosti njihovog individualnog doprinosa radu. Ako je popis i redoslijed suautora rada utvrđen na zaprimljenom rukopisu, ne može se naknadno mijenjati bez dopuštenja i suglasnosti svih suautora. Iznimka od ovog pravila je utvrđivanje nekog oblika znanstvene prijevare suautora ili neispunjavanje obveze u svojstvu suautora. Broj suautora navedenih na rukopisu nije ograničen.
9. Ne može biti kao suautor navedena osoba koja je sudjelovala samo u pribavljanju sredstava za financiranje istraživanja ili za prijavu projekta, koja je na čelnom mjestu ustrojstvenih jedinica, ali pritom nije imala značajnu ulogu u planiranju i izvođenju istraživanja te pisanju članka, ili koja je samo nadzirala prikupljanje podataka. U fusnoti treba ukazati na intelektualne, tehničke i druge oblike pomoći drugih osoba, koje tim postupcima nisu stekle pravo da budu autori članka, ali zasluzuju priznanje i zahvalu (suradnici). Nije prihvatljivo izostavljanje autora koji je značajno pridonio radu (eng. *ghost author*) ili uključivanje autora koji nisu pridonijeli radu u mjeri dovoljnoj za autorstvo niti su doprinosili istraživanju.

- 10.** U člancima koje je napisalo više suautora, mora se jasno odrediti koji autor je odgovoran za korespondenciju s uredništvom (engl. *corresponding author*). Taj suautor odgovoran je za sudjelovanje u postupku izdavanja rada te za integritet konačne inačice članka. Taj suautor preuzima odgovornost za uključivanje u svojstvu suautora svih osoba koje to zaslužuju i isključivanje svih koje to ne zaslužuju, dobivanje suglasnosti svih suautora da pristaju biti navedeni kao takvi, te dobivanje njihove suglasnosti na konačnu inačicu rukopisa, kontinuirano obavještavanje svih suautora o stanju rukopisa u postupku recenzije i objavljanja, te dostavu primjedbi reczenzata.
- 11.** Suautori su odgovorni za rad predan u časopis pod njihovim imenom. Trebaju biti upoznati sa statusom rukopisa u postupku recenzije, uključujući i primjedbe reczenzata te sugestije o potrebi promjene rukopisa. Ako je rukopis nakon sugestija reczenzata izmijenjen i ponovo dostavljen u časopis, suautore se treba upoznati s izmjenama te im omogućiti izražavanje stajališta o izmjenama. Ako je rukopis povučen, s navedenim moraju biti upoznati svi suautori i moraju se suglasiti s navedenom odlukom autora.
- 12.** Suautori imaju pravo svoje ime povući s rada u bilo kojem trenutku prije nego je rad prihvaćen za tisk. Nije dopušteno osobu brisati s popisa suautora članka bez njezinog pristanka ili bez suglasnosti urednika časopisa u slučajevima u kojima se sumnja na moguću znanstvenu prijevaru. Nakon što je članak prihvaćen za tisk, promjene autora moguće su jedino uz dopuštenje urednika časopisa.
- 13.** Autor uz rukopis dostavlja uredništvu popratno pismo (engl. *cover letter*) u kojem ukratko opisuje važnost rezultata rada, podatke o autorstvu, sukobu interesa i drugim podacima koje je potrebno navesti prema ovim uredničkim pravilima.
- 14.** Nije dopušteno dvostruko ili višestruko slanje istovjetnog ili većim dijelom podudarnog rukopisa istodobno u više časopisa (engl. *duplicate submission*). Časopis ne prima rukopise koji su već objavljeni u drugim tiskanim ili elektroničkim izvorima.
- 15.** Autori trebaju navesti organizacije, znanstvene projekte ili ustanove koje su dale potporu istraživanju. Autori su dužni opisati izvor financiranja svog rada i ulogu subjekata koji su financirali istraživanje u pripremi rukopisa, te istaknuti moguće postojanje sukoba interesa. Finansijska podrška može predstavljati potencijalni sukob interesa, te autori o tome moraju obavijestiti urednika časopisa, recenzente i čitatelje radi procjene objektivnosti objavljenog istraživanja.
- 16.** Autori su dužni uredništvu javiti bilo koju okolnost koja bi mogla predstavljati sukob interesa u rukopisu. Primjeri sukoba interesa su uključivanje autora u svojstvu konzultanta u tvrtku koja financira isto istraživanje ili proizvodi opremu koja se u dotičnom istraživanju testira, finansijski interes u takvoj tvrtki, prava intelektualnog vlasništva na koja bi mogli utjecati rezultati objavljeni u dotičnom članku i druge osnove navedene u Etičkom kodeksu časopisa.
- 17.** Ako se rukopis odnosi na rezultate istraživanja na ljudima ili drugim bićima, autor treba priložiti izjavu da je istraživanje odobrilo etičko povjerenstvo autorove ustanove, te da su osobe pristale na sudjelovanje u istraživanju (engl. *informed consent*). Izjava o navedenom može biti navedena u tekstu članka. U iznimnim slučajevima urednik može prihvati rukopis o istraživanju koje nema etičko odobrenje ustanove, ako smatra da su

prava ispitanika ili drugih bića bila prikladno zaštićena. Urednik može odbiti članak ako istraživanje smatra neetičnim neovisno ako postoji etičko odobrenje ustanove. Ako su potrebna dodatna objašnjenja, urednik može zatražiti pojašnjenja od autora o etičkim aspektima istraživanja.

- 18.** Autori prilikom predaje rukopisa trebaju predati i anonimiziranu inačicu rada u kojem nema upisanih imena, adresa ili drugih podataka u datoteci koja bi mogla otkriti identitet autora. Autor bi rad trebao pisati na takav način kako ne bi bio iz sadržaja vidljiv identitet autora rada.
- 19.** Recenzijski postupak se sastoji od dvije ili više recenzija jednog autorskog članka. Recenzenti moraju biti izvan uredničkog kruga časopisa. U časopisu se ocjenjivanje provodi kroz dvostruku slijepu recenziju (engl. *double-blind review*). To znači da se komunikacija između dva recenzenata i autora provodi preko uredništva, odnosno uredništvo tijekom recenzijskog postupka ne otkriva identitet niti autora niti recenzenta radi povećanja nepristranosti i kvalitete istorazinskog ocjenjivanja.
- 20.** Znanstvene metode u radu treba opisati dovoljno detaljno da bi se znanstvenoj javnosti omogućila evaluacija i ponavljanje ili provjera rezultata rada. Drugi istraživači trebaju moći objektivno ocijeniti i ponoviti nalaze objavljenog rada, te prema potrebi razvijati i nastaviti rad na temelju prethodnih rezultata. Autori su u članku dužni jasno navesti izvore svih materijala i značajne opreme, a posebice onih materijala koji nisu komercijalno dostupni.
- 21.** Autori su u članku dužni navesti rizike pri rukovanju određenom opremom, zahvatima ili oružjem, odnosno rizike u primjeni određenih postupaka koje su obuhvatili ili koristili u svom znanstvenom istraživanju. Ako rad uključuje uporabu kemikalija te postupke ili opremu čija je uporaba opasna, autor to mora jasno istaknuti u rukopisu te treba voditi računa o tome da svako istraživanje koje uključuje ljude ili životinje bude u skladu s nacionalnim, lokalnim i institucionalnim propisima.
- 22.** Autori su dužni o svakoj naknadno uočenoj pogrešci u radu obavijestiti uredništvo. Ako je važna pogreška otkrivena nakon što je rukopis poslan na recenziju, ili je članak u tisku, ili je već objavljen, autor su dužni odmah obavijestiti urednika časopisa i s njim utvrditi prikladan način za ispravljanje pogreške ovisno o postupku u kojem je članak zatečen. Ako po tom pitanju dođe do neslaganja među suautorima članka, urednik časopisa je dužan odrediti postupanje.
- 23.** Ako je članak u časopisu označen kao recenzirani članak, podrazumijeva se da je članak pozitivno ocijenjen od strane recenzenata i urednika. Ako je rukopis rada recenziran i vraćen autorima na izmjene te su ga autori nakon izmjena vratili, sve bitne promjene bilo kojeg dijela rukopisa autori moraju jasno prikazati uz izradu usporedbe ranije i nove inačice rukopisa.
- 24.** Plagijati su nedopustivi i neprihvatljivi u časopisu Policija i sigurnost. Plagijarizam je objavljivanje tekstova, rezultata, metoda ili zamisli drugih autora pod svojim imenom. Autori su dužni pravilno citirati tuđe radove, sažetke ili prikaze sa znanstvenih skupova i seminara te materijale postavljene na mrežne stranice.

- 25.** Uredništvo treba poduzeti odgovarajuće mjere za korištenje digitalnih sustava za otkrivanje podudarnosti radova odnosno održavanje visoke razine akademske čestitosti. Navedeni sustavi se mogu koristiti redovito ili u pojedinim slučajevima na koje postoji sumnja. Slanjem rukopisa u časopis, autor prihvata sve potrebne provjere izvornosti koje će rukopis morati proći tijekom postupka procjene ili objavljivanja. Uredništvo će podržavati autore čija su autorska prava povrijeđena rukopisom ili su žrtve plagiranja. U slučaju etičkih pritužbi urednik će postupiti u skladu s pravilima časopisa i omogućiti autorima priliku da se očituju o svim navodima.
- 26.** Odgovornost autora je u izričitom navođenju (citiranju) autorstva svih ideja, rezultata ili metoda koje je preuzeo od drugih autora, osim sadržaja koji su prihvaćeni kao opće znanje. Pri izradi radova autori moraju poštovati pluralnost mišljenja, izbjegavati govor mržnje ili diskriminaciju po bilo kojoj osnovi, te izbjegavati sukob interesa.
- 27.** Autori trebaju izbjegavati krivotvorene ili izmišljane rezultata istraživanja, manipuliranje, mijenjanje ili izostavljanje podataka u rukopisu. Izmišljanje rezultata istraživanja (fabriciranje) i namjerno krivotvorene dobivenih rezultata istraživanjem (falsificiranje) nedopustivo je i neprihvatljivo. U tekstu rada nije dopušteno prikazivanje podataka koji nisu stvarno prikupljeni ili opaženi niti je dopuštena promjena podataka.
- 28.** Autori ne smiju duplicirati publikacije niti ih neopravdano fragmentirati. Duplicirane publikacije mogu navesti na pogrešan zaključak da je prethodno objavljeno istraživanje replicirano.
- 29.** Kad autor citira vlastite publikacije ili rukopise, dužan je navesti točne reference za objavljene članke. Autori su dužni pribaviti dopuštenje za tisk sliku, dokumenata i drugih materijala od nositelja autorskih prava. Materijale zaštićene autorskim pravima dopušteno je prenositi jedino uz odobrenje nositelja. Ako se u radu iznose osobni podaci pojedinih osoba, potreban je njihov izričiti pristanak za prenošenje. Objavljivanje osobnih podataka bez izričitog pristanka može biti dopušteno samo kada javni interes nadilazi prava uključenih osoba ili ako je nemoguće dobiti suglasnost.
- 30.** U trenutku slanja rukopisa rada na recenziju, autori su dužni urednika časopisa obavijestiti o postojanju bilo kojeg drugog tematski sličnog rukopisa koji je u postupku recenzije ili u tisku u nekom drugom časopisu, te objasniti odnos ta dva rukopisa i uredniku dostaviti drugi rukopis na uvid.
- 31.** Ako se autori odluče poslati cijeloviti članak koji proširuje i nastavlja prethodno objavljeni preliminarni prikaz istog istraživanja, onda su urednika dužni obavijestiti o prethodnom preliminarnom prikazu te taj prikaz kao takav citirati u rukopisu tekućeg rada.
- 32.** Autori su dužni najmanje tri godine nakon objave članka čuvati sve podatke i analize vezane za znanstveno istraživanje objavljeno u članku. Ako je potrebno za recenziju ili urednički pregled, od autora se može zatražiti dostavljanje materijala kojima je provođeno istraživanje (anketni obrasci, upitnici, obrasci strukturiranih razgovora, tablice, statističke analize, baze podataka itd.) na temelju kojih su izvedeni rezultati ili sadržaj rukopisa.

- 33.** Sve podatke u članku treba prikazati tako da se mogućnost pogrešnog tumačenja svede na najmanju moguću mjeru. Autori su dužni svoje nalaze prikazati u takvom obliku i načinu izražavanja kako ne bi bili podložni pogrešnom tumačenju. Ako se istraživanje temelji na pokusima ili sličnim istraživanjima, autori u radu trebaju navesti sve potankosti o svojim pokusima kako bi se moglo provjeriti provođenje te omogućiti procjena istraživanja i rezultata, su skladu s međunarodno prihvaćenim smjernicama.
- 34.** Statističke testove pri analizi podataka treba koristiti uz ispunjavanje svih uvjeta za primjenu odgovarajuće metodologije na određeni skup podataka. Ako autori nisu dovoljno stručni i iskusni u primjeni statističkih postupaka, mogu zatražiti pomoći i savjet od odgovarajućeg stručnjaka i to navesti u bilješkama.
- 35.** Autori mogu koristiti informacije koje su dobili privatnom korespondencijom ili odnosima (npr. razgovorom, dopisivanjem, raspravom itd.) jedino uz izričito dopuštenje izvora tih informacija. Osobu koja je izvor takvih podataka u članku treba citirati kao osobu koja je dala osobno priopćenje (engl. *personal communication*).
- 36.** Neformalno priopćavanje rezultata uključuje prikaz manjeg dijela materijala na znanstvenim skupovima ili razmjenu pred-publikacijskih inačica rukopisa rada. Time se omogućuje razmjena informacija, rasprava i poboljšanje konačne inačice rukopisa. Neformalno priopćavanje preliminarnih rezultata istraživanja ne predstavlja zapreku za objavljivanje rada u časopisu ako nije javno dostupan bitan dio rada.
- 37.** Časopis odbija rukopise koji su objavljeni u elektroničkom obliku i dostupni javnosti. Prethodno priopćavanje rezultata ili objave rada umanjuje važnost formalne objave istih rezultata u tiskanom obliku u časopisu.
- 38.** Glavni urednik može odbiti članak bez recenzije ako smatra da je tema predloženog članka izvan tematskog okvira časopisa, ako je članak loše kvalitete, ako ne udovoljava osnovnim zahtjevima rukopisa za časopis, ako istraživanje nije zadovoljavajuće, ako statistička analiza nije primjerena, ako su izvedeni neutemeljeni zaključci i radi drugih sličnih razloga. Pri donošenju odluke o prvoj inačici rukopisa, urednik uzima u obzir mogući učinak naknadnih izmjena.
- 39.** Autori ne smiju na osobnoj razini napadati druge istraživače u rukopisu. Autori svoje rezultate mogu povezivati s rezultatima objavljenim u prethodnoj literaturi. Opravdana kritika rada drugog znanstvenika je dopustiva ako je iznesena na argumentiran način bez osobnog napada na drugog znanstvenika. Predani rukopis ne smije sadržavati nikakav klevetnički, pogrdni, opsceni ili protupravni materijal.
- 40.** Autori se ne smiju upuštati u rasprave s recenzentima o rukopisu koji je u postupku recenzije. Proces recenzije treba provoditi bez ikakvih interakcija između autora i reczenzenata, s ciljem omogućavanja nepristranosti. Komunikacija je moguća samo posredno preko uredništva časopisa.
- 41.** Autori i recenzenti morali bi se suzdržati od rasprave o radu ako su naknadno otkrili identitet nakon što je završen postupak recenzije rada ili je rad objavljen. Autor ne smije dopustiti da mišljenje recenzenta njegovog rada utječe na njegove buduće postupke u odnosu na mogućeg recenzenta ili njegove radove.

42. Autor ima pravo zatražiti od urednika časopisa da određena osoba ne bude predložena za recenzenta njegovih radova.

43. Predajom tekstova za tisak u časopisu autori pristaju da se njihovi članci u digitalnom formatu objavljaju u otvorenom pristupu na internetskim stranicama časopisa i drugih indeksnih ili bibliografskih baza. Otvoreni pristup je slobodan i besplatan mrežni pristup digitalnim znanstvenim podacima koji se mogu zakonito koristiti za čitanje, pohranjivanje, indeksiranje i druge djelatnosti.

II. RECENZENTI

44. Postupak recenzije (engl. *peer review*) osigurava kritičko, konstruktivno i objektivno ocjenjivanje kroz istorazinsku prosudbu rukopisa. Istorazinska prosudba je ocjenjivanje koje provode dva ili više znanstvenika iste ili više razine od autora, te je sastavni dio formalnih znanstvenih postupaka i osiguravanja znanstvene metodologije.

45. Uredništvo će usvajati metode istorazinske prosudbe koje su najprikladnije za časopis i za znanstvenu zajednicu koju časopis okuplja, uvažavajući postojeće prakse naprednih znanstvenih sredina čija primjena bi mogla unaprijediti časopis.

46. Recenzenti trebaju pažljivo i savjesno ocjenjivati rukopise. Recenzenti trebaju razmotriti izvornost, kvalitetu i važnost eksperimentalnog i teorijskog dijela rada, metodu, prikaz rezultata, logičku utemeljenost i snagu tumačenja rezultata, te stil izlaganja u odnosu na održavanje visokih standarda znanstvenog komuniciranja. Recenzenti trebaju jasno i argumentirano izražavati svoja stajališta. Recenzenti moraju voditi računa o povjerljivosti recenzijskog postupka i svih podataka koje im je dostavio urednik.

47. Za izradu recenzija uredništvo priprema recenzijski obrazac koji sadrži bitne dijelove potrebne za ocjenjivanje rada, te dostavlja anonimizirani primjerak rukopisa. Recenzije mogu sadržavati konstruktivne prijedloge za izmjene ili dopune rukopisa. Recenzija razmatra i etičke osobitosti, odnosno procjenjuje etička pitanja u rukopisu. Recenzent mora uredništvo obavijestiti o svakoj sumnji na kršenje etičkih pravila u provedbi istraživanju ili u pisanju članka. Urednik je dužan o takvim primjedbama pravodobno obavijestiti autora. Etička pitanja koja svakako treba prijaviti su neetično postupanje s ispitanicima, izmišljanje i krivotvorene podataka, neprimjerena analiza podataka, duplicitiranje publikacije, neprimjereno citiranje ili izostanak citiranja uključujući plagijate.

48. Recenzent treba prepoznati i upozoriti urednika na bilo koji relevantan objavljeni sadržaj koji je bitno sličan ili se preklapa sa sadržajem rukopisa, a koji autori nisu naveli kao izvor. Za svaku navedenu izjavu, zapažanje ili sugestiju recenzent mora navesti odgovarajući izvor ili argumentaciju. Recenzent treba prepoznati važne radove o temi rada koje autor nije citirao. Recenzent ne bi trebao neopravdano predlagati autoru citiranje svojih radova.

49. Znanstvenike se potiče na prihvaćanje zadaće recenzenta. Proširivanje odgovornosti za recenziranje rukopisa na što širi krug stručnjaka važna je za osiguranje stručnosti procjene u znanosti, kao i za obuhvaćanje raznolikih mišljenja.

- 50.** Recenzenti međusobno i u odnosu na autora trebaju ostati anonimni. Autori i recenzenti dužni su se pridržavati načela povjerljivosti. Nije dopustivo otkrivati identitet reczenzenta međusobno ili autorima. Identitet autora bi trebao biti nepoznat recenzentima radi veće objektivnosti u procjeni kvalitete rukopisa.
- 51.** Recenzente treba birati na temelju visoke kvalificiranosti te objektivnosti u odnosu na temu rukopisa. Recenzenti se biraju prema znanstvenom području rukopisa ili pojedinih njegovih dijelova. Uredništvo prilikom odabira reczenzenta i vrednovanja njihovih recenzija razmatra ključne pokazatelje njihovog znanstvenog rada (citiranost, publikacije itd.). Predloženim recenzentima se šalju sažeci radova na preliminarni uvid. Ako recenzent smatra da mu nije dovoljno poznata tema rada, nije kvalificiran ili ne može pravodobno izraditi recenziju, dužan je o tome obavijestiti uredništvo.
- 52.** Ako recenzenti tijekom pregleda otkriju tko je autor rukopisa, o tome trebaju izvijestiti urednika i ne smiju s autorima komunicirati o rukopisu koji recenziraju. Urednik će odlučiti treba li recenzent nastaviti recenziju ako je otkrio identitet autora rada. Urednik časopisa neće otkrivati identitet reczenzenta bilo kojeg članka, osim nadležnim službama koje imaju ovlasti provjeravati zakonitost postupanja.
- 53.** Recenzenti su dužni urednika jasno obavijestiti o svakom stvarnom ili mogućem sukobu interesa u odnosu na rukopis koji im je upućen na recenziju. Potencijalni sukob interesa može postojati i ako rukopis pobija stavove i rezultate samog recenzenta. Uredništvo na temelju podataka koje je iznio recenzent procjenjuje može li navedeni recenzent obavljati recenziju.
- 54.** Recenzenti trebaju ocjenjivanje rada prihvatići odgovorno, konstruktivno i objektivno te upozoriti glavnog urednika ukoliko nisu dovoljno kvalificirani u pogledu teme rada
- 55.** Recenzije mogu biti kritične, ali pristojne i konstruktivne te ne smiju sadržavati nepristojne ili uvredljive komentare ili izraze u odnosu na autora ili druge osobe.
- 56.** Recenzenti bi trebali dostaviti recenzije uredniku u roku od 14 do 21 dan od pristanka na recenziju i dostave rukopisa iz uredništva. Jedan recenzent ne bi trebao raditi više recenzija u isto vrijeme.
- 57.** Ovisno o mogućnostima i o temi rukopisa, preporučljivo je odabrati najmanje jednog recenzenta iz druge države (međunarodna recenzija). U pravilu jedan recenzent treba biti s ustanove različite od ustanove autora. Za recenzente je preporučljivo odabrati znanstvenike sa znanstveno-nastavnim zvanjima (radnim mjestima) od docenta naviše ili s odgovarajućim znanstvenim zvanjem. Zvanje recenzenta treba biti jednak ili više od zvanja autora (istorazinska prosudba). Iznimno od prethodnog pravila, ako se radi o temi iz područja kojim se bavi manji broj znanstvenika, recenzenti mogu iznimno biti znanstvenici s doktoratom znanosti i nastavnim zvanjem. Glavni urednik se može savjetovati s članovima Uredništva o izboru reczenzenta za pojedini članak.
- 58.** Uredništvo razvija i održava bazu podataka reczenzenta koju redovito ažuriraju, dodaje nove recenzente i upisuje podatke za recenzente ovisno o kvaliteti i pravovremenosti izrade recenzija. Uredništvo sustavno prati rad reczenzenta i kvalitetu recenzija, te poduzima postupke koji osiguravaju visoku kvalitetu recenzijskog postupka.

Pronalaženje novih reczenzenata urednik provodi nastojeći osigurati široku zastupljenost reczenzenata iz znanstvenog područja časopisa (npr. bibliografske baze, sugestije drugih znanstvenika itd.). Recenzenti čije recenzije nisu bile kvalitetno izrađene neće biti u narednom razdoblju predlagani za ocjenjivanje novih rukopisa.

- 59.** Ako recenzent primi rukopis u vrijeme u kojem nema dovoljno mogućnosti za temeljitu i savjesnu recenziju, može urednika upozoriti na moguću odgodu i predložiti drugi rok do kojeg može obaviti recenziju. Uredništvo može odlučiti je li predloženi rok prihvatljiv.
- 60.** Recenzenti ne smiju koristiti podatke i rezultate iz rukopisa kojeg recenziraju za promicanje vlastitog istraživanja ili osobnih finansijskih interesa (povlašteni položaj). Recenzenti ne smiju koristiti podatke iz rukopisa da bi unaprijedili ili pokrenuli vlastita istraživanja, osim ako su ti podaci već dostupni znanstvenoj javnosti.
- 61.** Recenzirani rukopis je povjerljiv i recenzenti ga ne smiju davati na uvid drugim osobama. Ako recenzent za uspješnu recenziju mora zatražiti dodatno mišljenje nekog drugog stručnjaka, to može predložiti uredništvu koje će odlučiti o potrebi uključivanja. Recenzent ne smije rukopise давати на pregled mlađim suradnicima na svojoj ustanovi ili izvan nje.
- 62.** Recenzent kojem je rukopis izvorno dostavljen na recenziju snosi odgovornost za točnost recenzije i jamstvo da druge osobe nisu ugrozile integritet recenzentskog postupka.
- 63.** Recenzent ocjenjuje je li rad prihvatljiv za objavljivanje, jesu li potrebne izmjene ili dopune, jesu li izmjene ili dopune uvjet objave i koja je kategorizacija rada. Ako recenzent savjetuje izmjene ili dopune u rukopisu, može zatražiti dostavljanje nove inačice rada na ponovnu ocjenu. Urednik može odrediti ponovno slanje nove inačice recenzentu i kada to nije tražio.
- 64.** Urednik može nepotpunu ili površnu recenziju vratiti recenzentu na doradu ili može odrediti drugog recenzenta.
- 65.** Komentari reczenzenata se autorima šalju u cijelosti kako su napisani, osim rubrika koje su namijenjene za rad uredništva ili ako je potrebno uklanjanje neprimjerenih sadržaja.

III. UREDNIŠTVO

- 66.** Uredništvo časopisa Policija i sigurnost poštuje i pridržava se visokih etičkih i znanstvenih standarda u izdavačkoj djelatnosti.
- 67.** Uredništvo provodi djelatnosti isključivo prema akademskim i intelektualnim kvalitetama, standardima časopisa, te intelektualnom i tematskom sadržaju rukopisa bez obzira na rasu, spol, državljanstvo, etničko podrijetlo, vjerska uvjerenja, političko opredjeljenje ili druga obilježja autora.

- 68.** Glavni urednik je odgovoran za rad Uredništva, pronalaženje kompetentnih i kvalificiranih reczenzata te dinamiku, ispravno i pravovremeno provođenje recenzijskog postupa. Glavni urednik se dužan brinuti za prihvaćanje samo radova visoke kvalitete. Dužan je osigurati objektivnost i povjerljivost procesa ocjenjivanja (recenzije) i uredničkog pregleda. Primarna zadaća urednika jest osiguranje da svi rukopisi budu evaluirani s obzirom na važnost i kvalitetu te relevantnost istraživanja za ciljeve časopisa. Urednik osigurava povjerljivost svih podataka i zamisli u primljenim rukopisima do njihove objave.
- 69.** Pojam urednika u smislu ovih pravila je bilo koji urednik koji sudjeluje u djelatnostima uređivanja rukopisa u časopisu, osim kada je izričito napisano na kojeg urednika se pravilo odnosi (glavni urednik, izvršni urednik, urednik). Izvršni urednik i urednik obavljaju poslove u uređivanju časopisa i poslove koje odredi glavni urednik.
- 70.** Glavni urednik treba izabrati recenzente s prikladnom razinom stručnosti i objektivne prosudbe. Urednik bi trebao osigurati da recenzenti shvate svoje zadaće i odgovornost, posebice u odnosu na povjerljivost i pravodobnu izradu recenzije.
- 71.** Urednik treba autorima prosljediti sugestije reczenzata, omogućiti im odgovor na kritike reczenzata i omogućiti dostavu izmijenjene inačice rukopisa. Urednik treba autorima osigurati razuman rok za odgovore i izmjene.
- 72.** Glavni urednik je dužan od autora tražiti primjenu visokih standarda u odnosu na citiranje sadržaja drugih autora i literature. Urednik ne treba poticati autore da citiraju članke objavljene u njihovom časopisu.
- 73.** Glavni urednik mora razmotriti zahtjev autora da određene osobe ne budu predložene za recenzente njegovog rada. O takvom zahtjevu autora odlučuje urednik nakon provjere podataka navedenih u zahtjevu. Razlozi za isključivanje pojedinih reczenzata mogu biti ranija pristranost u odnosu na autora, suparništvo u pojedinim temama, nepristojnost u ranijim recenzijama ili drugi opravdani razlozi. Ako urednik unatoč zahtjevu autora utvrdi da je stručnost tih osoba ključna za primjerenu recenziju rukopisa, može predložiti te osobe za recenzente.
- 74.** Napravljene recenzije predstavljaju savjet uredniku i konstruktivne primjedbe autoru. Glavni urednik treba pozorno proučiti recenzentske savjete, ali samostalno donosi konačnu odluku. Ako su recenzenti dali neujednačene savjete, glavni urednik treba odlučiti koje će savjete prihvati. Ako glavni urednik odluči drugačije od ujednačenog savjeta oba reczenzata, mora obrazložiti svoju odluku. Ako glavni urednik doneše odluku o odbijanju rada iako su savjeti reczenzata bili prihvaćanje, odluku mora posebno obrazložiti. U slučaju poteškoća u određivanju prihvatljivosti i kategorizacije rada u uredništvu, predmet se upućuje na konačnu odluku stručnom odboru časopisa.
- 75.** Konačnu odluku o prihvaćanju članka te o kategorizaciji donosi glavni urednik, pri čemu treba razmotriti kvalitetu recenzija i obilježja reczenzata. Iznimno u slučaju oprečnih mišljenja dvaju reczenzata od kojih je jedna recenzija negativna, glavni urednik može odrediti trećeg recenzenta. Ako treća recenzija ne bude pozitivna, urednik će odbiti rad.

- 76.** Glavni urednik odgovoran je za prihvatanje ili odbijanje recenziranog rada. Odluka glavnog urednika vezano za izmjene može biti da rukopis: ne treba mijenjati, treba mijenjati u manjem opsegu ili treba mijenjati u većem opsegu. Odluka urednika o utjecaju izmjena može biti da su izmjene uvjet ili da nisu uvjet prihvatanja rukopisa ili određene kategorizacije. Urednik se pri donošenju konačne odluke o objavljivanju rada vodi mišljenjem recenzentata i članova uredništva. Urednici ne smiju mijenjati donesene odluke o prihvatanju, kategorizaciji ili odbijanju rada osim u slučaju utvrđivanja novih činjenica.
- 77.** Glavni urednik odbija rad ako su potrebne opsežne promjene ili novi podaci, te savjetuje ponovno slanje članka u časopis ako autori izmijene članak. Takav se članak pri ponovnom slanju u časopis smatra novim člankom i ispočetka prolazi recenzijski postupak. Urednik odbija rad kojeg je autor dvaput mijenjao a nije unio potrebne izmjene ili dopune.
- 78.** Ako su različiti radovi autora odbijeni ili ih je autor povukao nakon recenzije dva ili više puta u razdoblju do dvije godine, uredništvo može predložiti mjeru opreza prema autoru koja se sastoji od odbijanja zaprimanja prijava rukopisa u razdoblju do dvije godine. Mjera opreza odbijanja zaprimanja prijava rukopisa se prema odluci glavnog urednika može primjenjivati kod otkrivanja povreda etičkih pravila u razdoblju do pet godina. Autor može podnijeti prigovor na odluku glavnog urednika o kojem odlučuje stručni odbor.
- 79.** Urednik je dužan predložiti anonimni recenzentski postupak u kojem je pristranost svedena na najmanju moguću mjeru. Urednik je dužan podržavati nepristrano vrednovanje za svaki primljeni rukopis, neovisno o obilježjima autora kao što su dob, nacionalnost, spol, rasa, vjera, spolna orijentacija i slična obilježja.
- 80.** Urednik se treba izuzeti od odlučivanja o rukopisu u kojem ima potencijalni ili stvarni sukob interesa. Potencijalni sukob interesa može postojati ako je autor rukopisa sam urednik, njegov suradnik ili student, osoba koja radi na projektima urednika i slični oblici u odnosu na autora ili temu rada.
- 81.** Uredništvo smije znanstvenicima oglasiti potrebu za rukopisom o određenoj temi, te na druge načine privlačiti i poticati autore na pisanje radova za časopis. Urednici mogu poticati autore na izradu rukopisa o potrebnim temama. Kod takvih rukopisa potrebno je posebnu pozornost usmjeriti na objektivnost recenzentskog postupka. Takav članak ne može imati povlašteni tretman u recenzentskom postupku ili uredničkom vrednovanju.
- 82.** Urednik mora osigurati da svi rukopisi budu upućeni u istim vremenskim okvirima u istu vrstu postupka recenziranja i objave, odnosno s istim stupnjem hitnosti i pridržavanjem rokova.
- 83.** Stil uređenja časopisa treba temeljiti na čimbenicima koji unaprjeđuju kvalitetu i ujednačenost znanstvenog izvještavanja (strukturirani sažeci, standardizirani način citiranja literature, struktura članaka, grafička oprema itd.).
- 84.** U objavljenim radovima se upisuju podaci o nadnevku prijave rukopisa i prihvatanja rada za objavu. Urednik treba nastojati radove upućivati u postupak po kronološkom

slijedu njihovog primitka odnosno prihvaćanja za tisak. Iznimka može biti aktualnost teme rukopisa. Takve rukopise moguće je uputiti u postupak ocjenjivanja izvan kronološkog reda zaprimanja ili dovršetka recenzija.

- 85.** Ako je zaprimljen posebno važan rukopis za kojeg je potrebno organizirati brzi postupak (engl. *fast track*) urednik je dužan obrazložiti navedenu potrebu. U brzom postupku je od recenzenata, lektora i drugih uključenih sudionika moguće tražiti kraće rokove od uobičajenih. Na digitalnom sustavu je potrebno posebno označiti takve radove.
- 86.** Urednik ne može autora na bilo koji način unaprijed obavještavati o prepostavljenom ishodu recenzije. Za dovršetak postupka procjene potrebna je cijelovita i temeljita evaluacija rukopisa.
- 87.** Odluku o prihvaćanju članka za objavu nakon pozitivnih recenzija donosi glavni urednik. Prijedlog odluke može izraditi urednik koji je bio uključen u rad na pojedinom rukopisu.
- 88.** Urednik je dužan autorima dostaviti pisano obrazloženje svojih odluka tijekom postupka s rukopisom. Transparentnost potiče buduću pripremu kvalitetnijih rukopisa i potpomaže stručnost uredničkih postupaka.
- 89.** Prije slanja komentara recenzenata autorima, urednik može izbrisati neprimjereno grube i nepristojne izraze ili osobne napade na autora. Urednik je dužan recenzenta obavijestiti o potrebi za uklanjanjem dijela sadržaja. Postojanje takvih elemenata u tekstu recenzije može biti razlog za traženje recenzije od treće osobe.
- 90.** Urednici i članovi uredničkog odbora dužni su s rukopisom postupati kao s povlaštenim i povjerljivim dokumentom prije objave.
- 91.** Ako se pojavi potencijalni ili stvarni sukob interesa u uredništvu ili među drugim zaposlenicima povezanim s radom časopisa, osoba koja je u tom sukobu treba glavnom uredniku prijaviti navedeno te će prema potrebi biti isključena iz daljnog rada.
- 92.** Urednik niti bilo koja druga osoba povezana s časopisom ne smije koristiti neobjavljene podatke prikazane u dostavljenom rukopisu za vlastito istraživanje ili za stjecanje osobne finansijske dobiti.
- 93.** Urednik je dužan osiguravati integritet akademskih radova i objaviti ispravke, objašnjenja ili isprike ako je potrebno. Urednik je dužan ispraviti pogreške u radovima, uočene prije tiskanja i objavljivanja, odnosno objaviti ispravke ako su pogreške uočene nakon tiskanja i objavljivanja.
- 94.** Na pogreške u radovima može ukazati autor, recenzent, urednik ili druga osoba. Urednik može za potrebe provjere postojanja pogreške zatražiti očitovanje autora i mišljenje drugih znanstvenika. Ako na postojanje pogreške uredniku ukaže neka druga osoba, urednik o tome mora obavijestiti autora i zatražiti provjeru navoda te odrediti daljnji postupak. Ako su pritužbe bile upućene na neobjavljeni rukopis, postupak za taj rad se obustavlja do razrješenja slučaja.

- 95.** Ako je u radu otkrivena pogreška koja bitno mijenja sadržaj ili zaključak rada, glavni urednik može odrediti objavljivanje ispravka (engl. *correction*) ili povlačenje rada (opoziv, engl. *retraction*), ovisno o težini pogreške i utjecaju na sadržaj cijelog rada. Ako urednik utvrdi postojanje nečasnog postupka, obavijest o navedenom treba proslijediti na autorovu ustanovu na daljnji postupak provjere etičnosti.
- 96.** Autori moraju dobiti priliku sami odgovoriti i izvijestiti stručnu javnost o prijavljenoj značajnoj pogrešci. Ako to autori ne učine pravodobno, urednik može objaviti bilješku u časopisu o uočenoj pogrešci. Ako je rad već objavljen, glavni urednik može uz druge prethodno navedene mjere odrediti da se objavi izvješće o pogrešci odnosno o njenoj ispravci u časopisu.
- 97.** Obavijest o ispravljanju ili povlačenju rada mora u časopisu biti objavljena pod zasebnim naslovom, te sadržavati cjelovitu bibliografsku referencu izvornog rada.
- 98.** Tko god o neetičnom ponašanju podnosi pritužbu uredniku, treba pružiti dovoljno podataka i dokaza kako bi se pokrenula provjera. Sve pritužbe tretirat će se ozbiljno i nepristrano sve dok se stanje ne razjasni. U slučaju provedbe provjere, podaci se prikupljaju izbjegavajući širenje informacija izvan kruga ljudi koji je neophodno uključiti.
- 99.** Urednik je dužan rješavati sve pritužbe o etičkim ili znanstvenim nepravilnostima. Od autora rukopisa potrebno je zatražiti očitovanje o navodima iz pritužbe. Ako urednik ne može sam provesti provjeru, o tome može obavijestiti ustanovu u kojoj je istraživanje obavljeno. Može zatražiti navedenu ustanovu neka provede potrebne provjere. Lakše povrede mogu biti riješene bez uključivanja ustanove autora ili recenzenta. Teži oblici povreda moraju uključivati obavještavanje ustanove autora ili recenzenta koji je počinio povredu.
- 100.** Za utvrđene povrede glavni urednik može izreći sljedeće mjere: opomena, objavljivanje obavijesti o neprimjerenom ponašanju, objavljivanje uvodnika s pojedinostima o neprimjerenom ponašanju, obavještavanje ustanove koja financira autora ili recenzenta, te odbijanje suradnje na određeno vrijeme do pet godina. Urednik treba pravodobno odgovoriti na pritužbe i uputiti nezadovoljne podnositelje na daljnju mogućnost proslijedivanja pritužbi višim tijelima.
- 101.** Urednik ne smije samo odbiti rukopise koji izazivaju sumnju u povedu znanstvene čestitosti bez nastavljanja dalnjeg postupka. Etička pravila nalažu dužnost dalnjeg istraživanja takvih slučajeva neovisno o odbijanju za objavu.
- 102.** Glavni urednik na početku godine donosi godišnji plan i višegodišnju strategiju razvoja časopisa. Krajem godine sastavlja izvješće o provedenim aktivnostima i na temelju ostvarenih podataka priprema godišnji plan za narednu godinu. Uredništvo časopisa u Izvješću objavljuje podatke o časopisu i postupku ocjenjivanja zaprimljenih članaka (broj zaprimljenih rukopisa, prosječno recenzijsko vrijeme, postotak odbijenih ili prihvaćenih radova, postotak povučenih radova itd.).
- 103.** Uredništvo može za potrebe osiguravanja kvalitete koristiti metode prikupljanja mišljenja ili procjena od autora, čitatelja, reczenzenta i drugih subjekata o okolnostima bitnim za procjenu kvalitete časopisa. Urednik treba aktivno tražiti mišljenja autora,

čitatelja i reczenzenta o mogućim načinima poboljšanja časopisa. Uredništvo potiče inicijative za poboljšanje znanstvene i istraživačke čestitosti te uvodi nove standarde u izdavanju i uređivanju.

104. Uredništvo je otvoreno prema znanstvenim istraživanjima kojima se propituju pojedini rezultati. Uredništvo će biti spremno prihvati argumentirane kritike objavljenih radova te omogućiti objavljivanje osvrta ili kritičkog rada, pri čemu autor ima mogućnost odgovora.

105. U časopisu nije dopušteno objavljivanje promidžbenih sadržaja. Časopis se financira iz sredstava izdavača i drugih sredstava namijenjenih znanstvenom izdavaštvu.

106. Autori imaju pravo prigovora protiv odluka urednika, posebice protiv odluke o odbijanju rada. Ako autor prigovara zbog nedovoljne stručnosti ili pristranosti reczenzenta, mora navesti detaljne argumente za takvo stajalište. Uredništvo treba voditi upisnik svih prigovora ili pritužbi na rad u časopisu, te odgovoriti na prigovore. Sve pritužbe treba istražiti bez obzira na to kada je izvorna publikacija odobrena za tisk. Dokumentaciju povezanu s pritužbama treba sačuvati. O slučajevima o kojima ne može biti usuglašena odluka može biti zatraženo mišljenje stručnih međunarodnih tijela (COPE ili slično). Za sve postupke koji nisu uređeni ovim pravilima, urednici koriste postupke navedene u COPE dijagramima toka.

107. Uredništvo će se trajno educirati o novim smjernicama, preporukama i primjerima najbolje prakse u uređivanju i upravljanju časopisom te sustavno pratiti razvoj standarda u području znanstvenog izdavaštva i razvoja digitalnih tehnologija. Glavni urednik treba osigurati novim članovima uredništva upoznavanje s pravilima uredništva i drugim potrebnim pravilima. Uredništvo sudjeluje u seminarima, tečajevima i drugim vrstama obrazovanja o izdavačkoj djelatnosti.

108. Za potrebe održavanja visokih standarda i ocjene etičkih aspekata pojedinih rukopisa, urednik može odabrati savjetnika za etička pitanja koji mu može pomagati u posebnim slučajevima. Etički savjetnik časopisa može periodično pregledavati upute i smjernice časopisa.

109. Pravila se mogu u prilagođenom opsegu primjenjivati i na ostala izdanja serijskih publikacija na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti i Policijskoj akademiji "Prvi hrvatski redarstvenik".